

SKRIFBEROEP IN ETIESE SAKE

(vgl. Agenda Algemene Sinode 1990, 124-128)

6.22 SKRIFBEROEP IN ETIESE SAKE

6.22.1 OPDRAG

Die Sinode dra dit aan die Algemene Kommissie vir Leer en Aktuele Sake op om gedurende die reses 'n studie te onderneem in verband met die Skrifberoep in etiese sake. (Handelinge, Algemene Sinode 1986:541).

6.22.2 INLEIDING

In die sinodale rapport aangaande die Skrifgesag (Algemene Sinode, 1986) word die Ned. Geref. Kerk se gehegtheid aan die tradisioneel Gereformeerde leer aangaande die Heilige Skrif herbevestig. Juis daarom sal dit begryplik wees dat daar in hierdie kring besorgdheid bestaan daaroor dat 'n gemeenskaplike Skrifleer nie vanselfsprekend lei tot gemeenskaplikheid in Skrif uitleg nie. Dit val naamlik in 'n toenemende mate op dat lidmate van dieselfde kerk oor belangrike morele kwessies totaal verskillende standpunte inneem en dit skynbaar met 'n beroep op dieselfde Bybel. Die vraag wat hier in die geding is, is nie of daar by etiese kwessies 'n beroep op die Skrif gedoen moet word nie maar eerder hoe dit gedoen behoort te word. Die insig ontstaan dat 'n korrekte leer aangaande die Heilige Skrif nie outomaties uitloop op 'n suiwer Skrifuitleg nie. Daarom word die behoefte ervaar om wyse van Skrifberoep te ontwikkel en te handhaaf wat in ooreenstemming is met die belydenis wat die kerk aangaande die Skrif daarop nahou. Hierdie behoefte kom veral na vore in tye wat gekenmerk word deur drastiese verskuiwings in lewensbeskouing en lewenstyl.

In sowel kerklike as teologiese kringe is daar in die Ned. Geref. Kerk al heelwat aandag geskenk aan die vraagstuk van die Skrifberoep in die etiek. Reeds in 1979 het 'n betreklik uitvoerige rapport in hierdie verband voor die Sinode van Wes-Kaapland gediens. AKLAS is oortuig daarvan dat die basiese insigte wat daarin tot uitdrukking kom reeds in lyn was met die uitgangspunte aangaande Skrifgesag en Skrifgebruik wat die Algemene Sinode in 1986 aanvaar het. In wat hier volg word in 'n groot mate aangesluit by die vermeldde rapport van 1979.

6.22.3 BEREDENERING

6.22.3.1 Hermeneutiese uitgangspunte

Vir die Gereformeerde lewe is die oortuiging kenmerkend dat Christus heers oor en dat die Heilige Skrif gesag het vir alle terreine van ons lewe. Hiermee gaan gepaard die oortuiging dat die Skrif op die regte wyse benader en hanteer moet word. Die hermeneutiese vraag was van die begin af vir die Reformasie van die grootste belang. Die beroep op die Skrif het alleen gesag as dit 'n verantwoorde beroep is, dit wil sê 'n beroep wat ten volle rekening hou met wat die Skrif wil sê. En dit kan alleen vasgestel word wanneer van die juiste uitlegkundige reëls gebruik gemaak word. Dit behoort tot die mees fundamentele reëls vir die uitleg van elke woord van die Skrif dat dit verstaan moet word binne die konteks, wat beteken dat die spesifieke betekenis bepaal moet word in die lig van die verband waarin dit staan in die perikoop, hoofstuk, Bybelboek, die Ou of Nuwe Testament, en die Skrif as geheel met sy sentrale boodskap van die verlossing in Christus en die koms van Gods koninkryk.

Vanuit hierdie oortuiging was die Reformasie van die begin af gekant teen 'n wettiese omgang met die Skrif wat nie na behore rekening hou met die vermeldde uitlegkundige reëls nie en die Skrif benader asof dit 'n wetboek met artikels is wat buite verband te pas en te onpas aangehaal kan word. In die sewentiende eeu vloei uit hierdie benadering die onderskeid tussen die normatiewe en historiese gesag van die Skrif voort. Die onderskeiding hang saam met die insig in die aard van die Skrif as 'n historiese boek wat nie hanteer mag word asof alles wat daarin staan, op dieselfde vlak lê, sonder dat daar noukeurig rekening gehou moet word met die vraag waarom dit meegedeel word, in watter omstandighede dit uitgespreek is, aan watter adres dit gerig is en wat die betekenis daarvan binne die raamwerk van die sentrale boodskap van die Skrif is nie. Een implikasie van dié onderskeiding was dat die vaders geweier het om normatiewe betekenis toe te ken aan historiese gebeurtenisse of stande van sake wat in die Skrif dit self binne die konteks van sy boodskap as normatief vir alle tye bedoel. Die beste vermelding van gebeurtenisse of handelingswyse maak dit nog nie normatief vir ons nie.

In hierdie verband sou Bavinck later die klem daarop lê dat die openbaring van God aan ons gegee is in die vorm van 'n geskiedenis. Dit het verskillende tye deurloop. Daarom dra die Skrif self ook 'n historiese karakter, waarmee deurgaans by die uitleg van die Skrif rekening gehou moet word (vgl. Bavinck, Geref. Dogm. I, 429). Volgens die organiese Skrifinspirasieleer is die Bybel die onfeilbare Woord van God, maar die Woord is aan ons gegee in die taal van mense, waarby die Heilige Gees nie die eie-aard, persoonlikheid, gewes, historiese gesitueerdheid, kulturele niveau en kennishorison van die Bybelskrywers uitgeskakel het nie, maar dit juis gebruik het om daarin en daardeur die ewige Woord van God aan ons te bring. Waar die

Skrif 'n ervaringstaal spreek, beteken dit nog nie dat die wêreldbeeld wat destyds gegeld het, deur die Skrif as openbaringswaarheid gesanksioneer word nie. In die omgang met die Skrif moet dus rekening gehou word met die tydsbetrokkenheid van die Skrifwoorde. Dit beteken dat elke willekeurige beroep op 'n Skrifwoord uitgeslote is.

Hieruit is dit reeds duidelik dat dit volkome benede die maat is as daar op die klank af 'n beroep op bepaalde Skriftekste gedoen word sonder inagneming van die hermeneutiese reëls. Dit gebeur nie alleen wanneer gemeentelede hulle soms op die voorbeeld van Bybelse persone beroep sonder om duidelik te kan maak waarom hulle dit doen nie, maar ook wanneer allerlei Bybelse insettinge op in betreklik willekeurige wyse in die Ou Testament eenvoudig oor die hoof gesien word. In so 'n Skrifberoep gaan dit daar dikwels uiters vreemd aan toe, omdat die persoon wat hom op die Skrif beroep noodwendig 'n keuse maak uit die Skrif en dikwels uit 'n bepaalde hoofstuk vir wat hy as normatief wil beskou, terwyl hy die res eenvoudig links laat lê. En dit alles geskied met die pretensie dat hy na die Skrif alleen wil luister. Hy merk self nie dat hy van bepaalde vooropgesette opvattings uitgaan in sy keuse van waarop by hom op die Skrif beroep nie, en hy laat die hele kwessie van die historiese konteks van die Skrifwoorde buite rekening. Voorbeelde hiervan kan maklik gevind word in die resente diskussies oor aktuele sake soos menseregte, rasseverhoudinge, die posisie van die vrou in die kerk en samelewing, die sabbatskwessie, moderne danse, ens. Dit is noodsaaklik dat die lidmate van die Kerk daarvan bewus gemaak moet word dat so 'n omgang met die Skrif 'n ernstige aantasting van die ware luister van die Skrif is.

6.22.3.2 Heilsgeskiedenis, beginsels en gebooe

Ons reformatoriese vaders was baie goed bewus van die historiese karakter van die Skrif, al is dit waar dat die volle konsekwensies daarvan eers sedert die agtiende eeu in die kerk deurgedring het. Dit blyk uit die wyse waarop hulle rekening gehou het met die heilshistoriese voortgang in die Skrifopenbaring. Tussen die Ou en die Nuwe Verbond is daar 'n definitiewe insnyding met die koms van Christus, en daarom moet die Ou Testament nie alleen in die lig van die Nuwe gelees en geïnterpreteer word nie, maar moet daar veral by die Skrifberoep in etiese kwessies rekening gehou word met die heilshistoriese gesitueerdheid van die gebooe in die Bybel, dit wil sê met hulle historiese plek binne die heilsgeskiedenis.

Vanuit die oortuiging dat die Ou Testament in Christus vervul is, is dit dus duidelik dat die insettinge van die Ou Testament nie maar op dieselfde wyse op Christene van toepassing is na die koms van Christus nie. Dit word duidelik in Artikel 25 van die NGB uitgespel. Om duidelik te maak watter gebooe van die Ou Testament nie meer vir Christene geld nie, is gebruik gemaak van die onderskeiding tussen morele, seremoniële en burgerlike wette in die Ou Testament, waarby dit dan duidelik is dat die seremoniële en burgerlike wette in Christus hulle vervulling gevind het en daarom nie meer deur Christene onderhou hoef te word nie, terwyl die morele wette, hoewel ook in Christus vervul, nogtans vir die Christene bindend gebly het. Dit wil nie sê dat die burgerlike en seremoniële wette glad geen betekenis meer vir die Christene het nie. Deur die prediking van die wette word Christene nie alleen bewus van wat in Christus vervul is nie, maar leer hulle ook om te sien wat die waarheid en wese – in morele sin – van dié wette was, en daarom is hulle nog steeds gebonde. Hoewel daar van die onderskeiding tussen burgerlike, seremoniële en morele wette ernstige besware kleef (soos byvoorbeeld dat dit onmoontlik is om die elemente altyd duidelik te onderskei), het die onderskeiding tog gehelp om aan die heilshistoriese voortgang in die openbaring van God reg te laat geskied, en so duidelik te maak dat daar nie maar na willekeur 'n beroep gedoen kan word op sommige Ou Testamentiese insettinge, terwyl ander buite rekening gelaat word nie, maar dat hermeneuties onderskei moet word tussen wat wel en wat nie meer op ons van toepassing is nie. So alleen kan reg geskied aan die element van diskontinuiteit en die element van kontinuïteit tussen die insettinge van die Ou Testament en wat van ons in ons situasie gevra word. As voorbeeld van wat hier bedoel word, ken gesê word ons is nie meer verplig om diere te offer of om ons “tiendes en offergawes” na die “skathuis” te bring nie – Mal. 3:10 – maar ons is natuurlik wel verplig om onself tot 'n lewende dankoffer aan God te wy met alles wat ons het en is, en dus onder meer ook na ons vermoë as rentmeesters van God by te dra vir die verkondiging van die evangelie en die instandhouding van die erediens.

Die heilshistoriese gesitueerdheid van die gebooe van die Ou Testament maak dit dus moontlik om te onderskei tussen die blywende wil van God en die historiese-konkrete uitdrukking wat in 'n bepaalde situasie en in bepaalde omstandighede aan die wil van God gegee is. In die geskiedenis van die Gereformeerde Eiek het hierdie benadering daartoe gelei dat steeds gepoog is om die algemene sedelike beginsels wat die Skrif vir die Christelike lewe voorhou, vas te stel. Hierdie beginsels geld algemeen en moet onderskei word van voorskrifte wat 'n meer tydgebonde karakter het en wat hier sonder meer vir Christene van alle tye geldend is nie. Uiteraard moet gewaak word daarteen dat hierdie wyse van Skrifberoep nie uitloop op die hantering van die Skrif as 'n opslagplek van algemene beginsels waaruit dan op 'n skolastiese manier afleidings gemaak kan word wat nie meer in direkte verband staan met die ware bedoeling van die Skrif nie. By die bepaling van wat die algemene sedelike beginsels van die Skrif is, moet die totale boodskap van die Skrif ter sprake gebring word.

Die wyse van omgang met die Skrif wat hier beoog word, word ondersteun deur 'n eksegeet soos H.N. Ridderbos, wat daarop wys dat deur Paulus 'n groot aantal konkrete gebooe en voorskrifte voorkom, wet telkens saamhang met die historiese en wisselende situasie waarin die gebod van God gehoorsaam moet word. Wanneer hierdie voorskrifte egter van nader bekyk word, blyk dit dat die konkrete voorskrifte, ondanks hulle toespitsing op konkrete situasies, tog deur Paulus self in verband gebring word met algemene sedelike gesigspunte en leef-reels soos dit in die geopenbaarde wet van God neergelê is. Paulus voed ook sy gemeente op om vanuit sulke algemene gesigspunte hul konkrete vrae te benader.

Die konklusie wat uit hierdie oorweging getrek ken word, is dat dit nie slegs vir die Ou Testament geld nie, maar die hele Bybel, dat daar nie op 'n willekeurige wyse en op die klank af 'n beroep op die konkrete gebooe en insettinge van die Skrif of 'n bepaalde stand van sake gedoen kan word, asof hulle sonder meer in dieselfde vorm vanselfsprekend vir die kerk van alle eeue normatief is nie. Daar moet uitlegkundig onderskei word wat presies die bedoeling van sulke gebooe is in die spesifieke historiese situasie waarin hulle gegee is, ten einde te kan vasstel hoe dit konkrete uitdrukking verleen aan die blywende wil van God soos dit in die wet van God neergelê is, voordat beslis kan word oor die vraag hoe daardie konkrete gebooe in die nuwe situasie van vandag gehoorsaam moet word.

6.22.3.3 Funksionering van die Skrifgesag

Die rede waarom Gereformeerde teoloë soveel klem gelê het op die onderskeiding tussen God se algemene gebod en die konkrete, tydsbetrokke toepassing daarvan, is dat so nie slegs aan 'n ongeoorloofde Bybeluitleg ontkom kan word nie, maar terselfdertyd ook die blywende betekenis van die gebooe van die Skrif vir die kerk van alle tye gehandhaaf kan word, ondanks die historiese karakter van die Skrif. Veral die laaste gesigspunt is uiters belangrik in die lig van die groot kulturele en historiese opstand tussen die Skrif en die moderne tyd.

In die Ou Testament het ons te make met die kultuur van rondtrekkende stamme en later met die van 'n landelike gemeenskap wat ongekompliceerd uit die landbou en veeteelt leef. In die Nuwe Testament het ons ewe-eens te make met 'n landboukundige en voor-industriële dorpskultuur. Die toestand en verhoudinge tussen die mense was daarin uiteraard totaal verskillend van die toestande en verhoudinge in die moderne, uiters gesofistikeerde tegniese en gesekulariseerde stadskultuur waarin die kerk vandag bestaan. Solank die kulturele situasie van die Christene 'n nog groot mate van ooreenkoms vertoon het met die kulturele situasie wat in die Bybel veronderstel word, was dit waarskynlik makliker om die direkte weg met die insettinge van die Skrif na die samelewing met sy etiese problematiek te vind. Namate die kultuur egter 'n steeds meer gekompliceerde karakter aangeneem het vanweë die ontwikkeling in 'n industriële en tegniese rigting, het dit steeds moeiliker geword om enige direkte beroep op die Skrif te doen in verband met sedelike probleme en situasies wat nie in die Skrif in soveel woorde ter sprake kom nie. Daar is baie dinge in die moderne wêreld waarvoor die Skrif geen uitspraak lewer nie, terwyl sommige dinge waarvoor die Skrif wel 'n mening uitspreek (byvoorbeeld die kwessie van oorlog) in ons tyd vorme en afmetinge aangeneem het wat nie binne die visier van die Bybelskrywers geval het nie. Die hele ekonomiese problematiek en die wetenskap, die politiek en die staat, die huwelik en die gesin het in die moderne tyd gedaanteverandering ondergaan en ons voor probleme gestel wat nie direk in die Skrif ter sprake kom nie, omdat die Skrif histories gerig was aan mense in 'n ander kulturele situasie. Gehoorsaamheid aan die Skrif kan nie beteken dat ons vanuit die moderne kultuursituasie moet terugkeer na die kulturele fase van die mense in die tyd van die Bybel nie. Gehoorsaamheid aan die Skrif kan alleen daarin bestaan dat ons ons deur die Skrif laat leer wat die wil van God vir die lewe in alle kulturele fases is, soos dit in die totale boodskap van die Skrif neergelê en in die konkrete gebooe van die Skrif konkreet in die geskiedenis toegepas is. Vanuit die algemene gesigspunte soos dit in die konkrete toespitsings nader omlyn word, moet dan in ons eie tyd en kulturele situasie opnuut gevra word na wat die wil van God konkreet vir ons is.

By benadering van 'n etiese probleem kan ons nie maar daarmee volstaan om in die Skrif na 'n konkrete voorskrif oor die spesifieke saak te soek nie. Dan sal ons dikwels moet konstateer dat die Skrif hom nie daarvoor uitspreek nie. Ons sal moet onderskei wat die wesenlike sedelike gesigspunte is wat in die spesifieke vraagstuk na vore kom, en dan in die lig van die sedelike boodskap van die Skrif as geheel na 'n antwoord op ons etiese vraagstuk soek.

Die Bybel bied nie in voorskrif oor elke moontlike saak wat in ons moderne wêreld mag opduik nie, maar die Bybel bied wel leidende motiewe, algemene gesigspunte, teologiese koördinate, vaste bakens in die see waarin ons onself moet orienteer. Daar kan nie altyd so maklik in enkele woorde gesê word wat hierdie algemene riglyne is nie.

Daar is natuurlik die dubbelgebod van die liefde. Daar is die Tien Gebooe en die verdieping daarvan in die Bergrede. Daar is die normatiewe gesigspunte wat gegee is met die skepping, soos die Skrif getuig. Daar is

die lig wat val vanuit die herskepping in Christus, wat vanweë die sonde baie diep insny in die wêreld soos ons dit ken en die eis stel van selfverloëning, kruisdra, die stryd teen die begeertes van die vlees. Daar is die apostoliese vermaninge en die beskrywing van die vrug van die Gees. Daar is die gesigspunte van die kultuurtaak wat die mens opgelê is, die waarde van die mens as skepsel van God, en die hoop op die uiteindelijke totale vernuwing van alle dinge. So kan ons voortgaan. Die totale boodskap van die Skrif het 'n sedelike kant wat nie net vir die personeel-eties nie, maar ook vir die sosiaal-etiese werklikheid normatiewe betekenis het.

Dit is daarom nie raadsaam om die sedelike boodskap van die Skrif net onder een noemer te wil saamvat, soos byvoorbeeld onder die noemer van die skepping met sy vaste ordeninge, of onder die noemer van die Christelike hoop op die vernuwing van alle dinge waaraan die Christen nou reeds moet meewerk, of selfs net onder die noemer van die liefde nie, tensy duidelik gemaak word hoe omvattend die liefde volgens die Skrif is. 'n Beroep op die totale Skrif met sy totale boodskap is hier deurslaggewend.

Om hierdie rede kan ons ook nie akkoord gaan met diegene wat skerp krities staan teenoor die idee dat daar in die Skrif sekere algemene beginsels gebied word, en daarom liever daarvan afsien om hulle in konkreet-etiese kwessies op die Skrif te beroep nie.

Ons beswaar teen 'n dergelike standpunt is dat dit die Christen in etiese kwessies weglei van die Skrif af met die veronderstelling dat ons tans in staat sou wees om sonder die Skrif die wil van God vir ons lewe op te spoor, deurdat one ons laat lei deur ons natuurlike sedelike besef, of deur die skeppingsbeginsels wat ons in die geskape werklikheid kan ontdek. Ons is van oortuiging dat die erns van die sondeval daarmee gerelativeer word. Ons lewe in in sondige, gebrekkige werklikheid. Selfs die insig van die wedergebore mens is relatief, feilbaar. Ons het die lig van die Skrif as die besondere openbaring van God nodig om ons stap vir stap op die weg te lei. Bowendien swaai die skaal by hierdie beskouinge in die rigting van die voorrang van die algemene openbaring bo die besondere, waarmee na ons mening meermale aan die unieke betekenis van Gods openbaring in Christus onreg gedoen word. Die verlossing in Christus is nie slegs aan ons gegee om ons oog te herstel vir die waarheid wat al van die begin af in die skepping opgesluit lê nie, maar dit het sy stempel afgedruk op die wil van God vir ons lewe, en die kontoere van hierdie stempel wat die geskiedenis van God met die mense deurleef het, is nie in die skepping nie, maar in die Skrif aangeteken. 'n Etiek wat alleen op ons natuurlike sedelike besef of op ons insig in die skeppingsbeginsels opgebou sou word, en die versoening en verlossing in Christus, die kruis en die opstanding, die wederkoms en die vernuwing van alle dinge alleen as wegspringplek gebruik, sonder om die gebod wat daaruit tot ons kom, ten volle te hoor, kan geen volledige Christelike etiek wees nie. Hoe waar dit ook is dat dit 'n delikate taak is om op die regte wyse met die Skrif om te gaan by die bepaling van wat die boodskap daarvan vir ons in allerlei konkrete sedelike kwessies is, mag ons tog die beroep op die Skrif nie daarom prysgee nie. Die Skrif is natuurlik geen wetboek nie, en die poging om allerlei klaar geformuleerde, abstrakte "beginsels" uit die Skrif af te lei, kan – veral as die sentrale bedoeling van die Skrif nie voldoende in gedagte gehou word nie – tot 'n rasionalistiese, wettiese en selfs willekeurige hantering van die Skrif lei. Tog kan one nie daaraan verbykom dat die Skrif wel die bron van die suiwere waarheid is en derhalwe ook van die suiwere kennis van wat sedelik reg en verkeerd is nie. Die Skrif bevat grondwaarhede, motiewe en gesigspunte wat fundamenteel is vir ons kennis van die wil van God en nie buite die Skrif om geken kan word nie. Die Bybel gee nie aan ons voorskrifte en inligting oor elke spesifieke saak nie, maar lig ons tog op 'n gevarieerde wyse in oor die wil van God vir ons totale lewe. Hoe ingewikkeld ons moderne problematiek ook al is, ten diepste is dit tog 'n menslike problematiek wat by die bodem van alle vrae by dieselfde dinge uitkom waarmee die mans van alle tye – ook in vroeëre, minder gekompliseerde kulturele fases – gekonfronteer was. Wanneer ons ons probleme onder leiding van die Heilige Gees tot op die bodem kan deurskou in die lig van die Skrif, sal ons ook in die lig van die Skrif die rigting ken peil waarin ons die oplossing moet soek.

Juis op hierdie punt is dit nodig om daaraan toe te voeg dat die verband tussen die Skrif en die praktyk nie maar net iets is vir die studeerkamer van die teoloog nie. Vanweë die ingewikkeldheid van die moderne problematiek sal die ontleding van ons probleme noodwendig moet geskied met die hulp van kundige en wetenskaplik-geskoolde lidmate van die kerk uit verskillende dissiplines, sodat dit presies duidelik kan wees waaroor die vraagstelling gaan. Etiek het 'n wetenskap geword waarin mense uit verskillende rigtings van die wetenskap met mekaar behoort saam te werk.

Maar meer nog: die Christelike oordeel oor sedelike kwessies is nie net iets vir die wetenskap nie, maar vir die gemeente self. Die gemeente van Christus leef met die Woord in die wêreld en ontvang onder leiding van die Gees die wysheid om die brug te slaan tussen die (historiese) Skrif en die moderne wêreld met sy problematiek. Die lig van die Skrif is nie maar net die resultaat van 'n goeie wetenskaplike hermeneutiek nie. Die waarheid is nog altyd magtiger as onself. Die waarheid heers oor ons, en nie ons oor die waarheid nie. Daarom is dit ook 'n saak van gebed en gelowige verwagting dat God die gemeente fyngevoelig sal maak vir

die dinge waarop dit werklik aankom in die doen van die wil van God in elke konkrete situasie (vgl. Filip. 1:9-11; Kol. 1:9-10).

6.22.4 SAMEVATTENDE GEVOLGTREKKINGS

6.22.4.1 Die Skrifberoep in die etiek kan alleen slaag as die juiste reëls vir die uitleg van die Skrif in ag geneem word. Tot die juiste reëls vir die uitleg van die Skrif behoort dat elke woord van die Skrif verstaan moet word binne die verband waarin dit staan, dat die juiste historiese betekenis daarvan vasgestel moet word en dat dit geïnterpreteer moet word in verband met die sentrale bedoeling van die Skrif as verkondiging van die verlossing in Christus en die koms van Gods Koninkryk. Dit beteken net dat die heilshistoriese gesitueerdheid en betekenis van elke woord van die Skrif ten volle in berekening gebring moet word.

6.22.4.2 In ons omgang met die Skrif is dit duidelik dat daar in die Bybel bepaalde algemene gebooe en sedelike beginsels voorkom wat vir die mense van alle tye normatiewe betekenis het, waar dat hierdie algemene gebooe en beginsels nie in 'n abstrakte vorm aan ons gegee word nie, maar deurgaans in die vorm van konkrete voorskrifte aan bepaalde mense in hulle spesifieke historiese situasies. Dit hoort tot die taak van 'n verantwoorde vertolking van die Skrif om te onderskei tussen die algemene gebooe van God en algemene sedelike gesigspunte wat vir die mens van alle tye geld, en die konkrete toepassing of toespitsing daarvan in bepaalde gevalle, wat nie noodwendig net so vir ons geld nie, ten einde die gemeente van ons dag in staat to stel om in die eie tyd en situasie die algemene gebod van God opnuut te ken gehoorsaam.

6.22.4.3 Ook in gevalle waar ons in die moderne wêreld met probleme te make het wat nie direk in die Skrif ter sprake kom nie, het die Skrif nogtans vir ons deurslaggewende betekenis by ons sedelike beslissings, omdat die Skrif aan ons in verband met sy totale boodskap algemene motiewe en gesigspunte bied waarvolgens ons ons eie probleme moet beoordeel ten einde te kan ontdek wat ons behoort te doen. Terselfdertyd moet ons ons probleme tot op die been ontleed om te ontdek wat die ware sedelike vrae is wat daarin aan die orde is, sodat ons in die lig van die totale boodskap van die Skrif daarop kan antwoord.

6.22.4.4 By die bepaling van wat as die algemene gebooe of sedelike beginsels vir ons lewe in die Skrif gegee is, moet daarteen gewaak word om nie die bedoeling en sentrale boodskap van die Skrif uit die oog te verloor en so gevaar te loop om dinge tot algemene Skrifbeginsels te verhef wat binne die konteks van die Skrif nie as sodanig geld nie. Historiese mededelings van die Skrif of mededelings van die stand van sake kan alleen algemene normatiewe betekenis besit as die Skrif self binne die konteks van sy boodskap sodanige betekenis daaraan heg.

6.22.4.5 Hoewel dit moeilik is om op die regte wyse te bepaal wat die algemene sedelike beginsels is wat die Skrif aan ons voorhou op die gebied van die maatskaplike lewe, die ekonomie en die politiek, mag ons tog nie daarvan afsien om die lig van die Skrif oor hierdie sake te soek nie. Dit is vir die kerk onaanvaarbaar dat ons op die gebied van die etiek aangewese sou wees op ons natuurlike sedelike besef of op ons kennis van algemene skeppingsbeginsels, of ons nie die openbaring van God in Christus nodig het vir ons kennis van die sedelike norme waarvolgens ons behoort te lewe nie.

6.22.4.6 Die leiding van die Heilige Gees is onontbeerlik vir die persoonlike omgang met die Skrif en die gemeenskaplike wandel van die hele gemeente in die lig daarvan. Die ontdekking van die wil van God vir ons lewe kom nie tot stand deur 'n blote rasionele hantering van beginsels nie, hoewel dit waar is dat ons God ook met ons verstand moet lief hê en dat ons ook redelike insig in die bedoeling en betekenis van die Skrif 'n rol speel in ons verstaan van die wil van God in elks konkrete situasie. Tog sal ons moet sê dat ons nie oor die waarheid van Gods Woord beskik nie, maar dat dit oor ons beskik. Daarom moet die gemeente voortdurend bid om die opening van ons oë om te kan onderskei waarop dit aankom en wat die goeie en welgevallige en volmaakte wil van God is (Filip. 1:10; Rom. 12:2).

6.22.5 AANBEVELINGS

6.22.5.1 In opvolging van sy verslag oor die Skrifgesag (1986) aanvaar die Sinode hierdie rapport as 'n riglyn by die Skrifberoep in etiese sake.

6.22.5.2 Die Algemene Sinode doen 'n beroep op lidmate om die Skrifberoep in etiese sake te hanteer op 'n wyse wat in ooreenstemming is met die Kerk se belydenis aangaande die Skrif en sy gesag.